

Utbildningsdepartementet

Ola Hendar
010-473 53 81
Fredrik Malmberg
010-473 60 88

Yttrande över remiss Samling för skolan – Nationell strategi för kunskap och likvärdighet (SOU 2017:35) – första delen.

Skolkommissionen hade till uppdrag att lämna förslag som syftar till höjda kunskapsresultat, förbättrad kvalitet i undervisningen och en ökad likvärdighet i skolan.

Specialpedagogiska skolmyndigheten lämnar här yttrande på avsnitt 8.2 Ökat nationellt ansvar för skolans finansiering, tillhörande förordningstext och bilagor samt konsekvensanalysen.

Specialpedagogiska skolmyndigheten delar regeringens bedömning om nödvändigheten av insatser på området för att förbättra likvärdigheten i skolan, öka kvaliteten och den vägen förbättra kunskapsresultaten.

Specialpedagogiska skolmyndighetens yttrande tar upp att förslagen i kap 8.2 kan leda till förbättringar i den riktning man önskar när det gäller resultat på internationella undersökningar längre fram.

- Men förslagen om socioekonomiska betingelser och finansieringsmodellen som de är utformade kommer sannolikt att leda till försämringar för elever med funktionsnedsättningar.

Utredningen riktar insatser inom det specialpedagogiska området till de tidiga skolåren, ”Utgångspunkten bör vara att i första hand förebygga skolsvårigheter, i stället för att senare under en elevs skolgång vidta åtgärder för att försöka reparera skadorna”. Specialpedagogiska skolmyndigheten delar den bedömningen men förstår inte varför utredaren föreslår att man börjar med att ta bort de statsbidrag som ska stödja elever under hela skoltiden innan insatserna i tidig ålder har gett någon effekt. Ur myndighetens perspektiv kan man genomföra förslagen men avvakta med att ta bort nuvarande stödsystem tills man ser de förväntade positiva effekterna. Den i utredningen föreslagna ordningen är inte till fördel för barn och elever med funktionsnedsättning.

Nedan lämnar Specialpedagogiska skolmyndigheten synpunkter på avsnitt 8.2.1 uppdelat i sex delar, a-f.

8.2.1

- a) En utredning bör tillsättas i syfte att dels etablera miniminivåer för huvudmännens resurser för undervisning och elevhälsa, dels analysera förutsättningarna för ett sektorsbidrag eller andra former av nationell finansiering av skolan.

Specialpedagogiska skolmyndigheten tillstyrker förslaget om utredning. I uppdraget bör det också ingå att analysera hur stödet till elever med funktionsnedsättning kan garanteras och utvecklas genom ett så kallat tilläggsbelopp. Specialpedagogiska skolmyndigheten anser också att utredningen i den del som avser fortsatt analys av skillnader mellan kommuner också behöver belysa situationen för elever med funktionsnedsättning genom säkrare statistik.

- b) Kommissionen föreslår ett villkorat statsbidrag till huvudmännen för undervisning och elevhälsa.

Specialpedagogiska skolmyndigheten tillstyrker förslaget om villkorat statsbidrag

- c) Bidraget baseras på socioekonomiskt betingade förutsättningar, med infasning över tre år. Bidraget avser förskoleklass och grundskola.

Specialpedagogiska skolmyndigheten avstyrker förslaget då konsekvenser för elever med funktionsnedsättning inte i tillräcklig grad har analyserats. Specialpedagogiska skolmyndigheten anser att den utredning som föreslås under punkt a ovan utöver den inriktning som föreslås också ska belysa situationen för elever med funktionsnedsättning samt se hur övriga skolformer kan stödjas i deras arbete mot de nationella målen. Det är ur Specialpedagogiska skolmyndighetens erfarenhet viktigt att bidragen till undervisning och elevhälsa differentieras då variationen vad gäller resurser är stor och att orsaken till variationen skiftar mellan skolorna.

Specialpedagogiska skolmyndighetens erfarenhet är att i ekonomiskt utsatta situationer är det elever med funktionsnedsättning och individuella behov som drabbas först.

- d) Kommissionen menar att 6 miljarder kronor är en avvägd nivå, i syfte att möjliggöra undervisning av hög kvalitet och kompensatoriska insatser för en likvärdig utbildning. Statsbidraget regleras i en förordning, med villkoret att kommunerna och de enskilda huvudmännen förbinder sig att inte reducera egna medel till undervisning och elevhälsa under den tid som de uppbär bidraget.

Specialpedagogiska skolmyndigheten menar att 6 miljarder kan vara för lågt räknat utifrån de mål man satt upp.

- e) SCB får i uppdrag att årligen ta fram ett socioekonomiskt index till grund för fördelningen av statsbidraget. Indexet ska även, tillsammans med ett för varje huvudman specifikt genomsnittsbetopp för undervisning och elevhälsa, utgöra vägledning för huvudmännens fördelning av medel till skolenheterna.

Specialpedagogiska skolmyndigheten tillstyrker förslaget om att SCB årligen ska ta fram ett socioekonomiskt index. Specialpedagogiska skolmyndigheten ser det som angeläget att det socioekonomiska indexet kompletteras med ett index som möjliggör uppföljning utifrån ett funktionshinderperspektiv.

- f) Statsbidraget kan delvis finansieras genom att vissa riktade bidrag avvecklas.

Specialpedagogiska skolmyndigheten avstyrker förslaget om att finansieringen av reformen sker genom att vissa riktade bidrag avvecklas.

Skolkommissionen föreslår att vissa bidrag såsom lågstadielyftet, specialpedagogiska satsningar, sommarskolan, undervisning under andra lov, läxhjälp samt elevhälsan kan avvecklas för finansiering av utredningens förslag.

Det saknas i utredningen en analys av vilka effekter ett borttagande av dessa bidrag skulle kunna få för möjligheterna för elever med funktionsnedsättning att nå sina utbildningsmål. Specialpedagogiska skolmyndigheten föreslår att man före beslut analyserar konsekvenserna för de elevgrupper som idag nås med nämnda bidrag.

Specialpedagogiska skolmyndigheten föreslår också att man i den under punkt a föreslagna utredningen också analyserar hur ett statligt ekonomiskt stöd kan utformas utifrån den i SOU 2016:66 föreslagna modellen med grundbelopp, strukturbelopp och tilläggsbelopp. Skolkommissionens förslag är i många delar likt det som avsågs med grundbelopp och strukturbelopp men saknar det som avsågs med tilläggsbelopp.

Specialpedagogiska skolmyndigheten ställer sig i denna del tveksam till om Skolkommisionens förslag leder till förbättringar för elever med funktionsnedsättning. Förslagen kan utan vidare analys och kompletterande åtgärder istället leda till försämringar för de elever som idag har riktade stöd.

Specialpedagogiska skolmyndigheten ställer sig positiv till att bidra med vår erfarenhet och kompetens i den föreslagna utredningen.

Föredragande har i detta ärende Ola Hendar varit.

För Specialpedagogiska skolmyndigheten

Fredrik Malmberg
Generaldirektör